

Pregó de Festa Major de Sant Marc
Patró de Mas de Barberans
25 d'Abril de l'any 2015

Jo crec que per un masover l'honor més gran que pot tindre és el reconeixement a la seva estima al poble.

Evidenment aquesta estima es pot demostrar de diferents formes, entre altres ,estar al front o col·laborant amb entitats siguin polítiques, econòmiques o culturals al servei de la seva gent, cosa que comporta una dedicació, segons l'entitat, i contar sobre tot amb l'aprobació del veïnat. I l'altra ser el pregoner de la Festa Major de Sant Marc.

Al Mas ,tenim la gran sort, de que hi ha hagut hi han moltes masoveres i masovers, que amb el seu treball i estima al poble, està seguit les petjades de masovers d'altres èpoques, que amb la seva visió de futur i progrés, van posar els fonaments a la modernitat del poble. Em refereixo a somniadors enamorats del Mas com: Damià Lleixà i Bertomeu. El 13 de març de 1871 va aconseguir la concessió del Govern de la Província de les Fonts del Bosc, del Nofre, del Boix, Cendrosa i d'Aliau i el 27 de setembre de 1873, ell junt a part de veïns del poble, varen constituir una agrupació per portar l'aigua al poble.

O el José Subirats Bel "Lo Fino" que va portar la llum elèctrica al Mas. des de Alfara de Carles on havia arrendat un salt d'aigua . Va començar els treballs de l'estesa del cable i col·locació de postes des d'Alfara de Carles als Reguers i després al Mas. Total, 90.000 metres de fil, uns 900 pals, per cobrir els quasi 30 km que hi ha des d'Alfara de Carles al Mas de Barberans. Travessant muntanyes i tot perquè el 18 de febrer de 1926, el poble de Mas de Barberans pogués tenir la llum.

O el Pepito Fernández (Pepito el Ferrer) Home que tocava moltes tecles i totes bé. Ell va ser el fundador i director de la Banda de música, va ensenyar solfeig als primer integrants de la mateixa i al jovent del poble.

Tres formes de treballar per engrandir el poble, que sense la col·laboració dels masovers no essin pogut realitzar. Segur que han hagut mes antepassats que han posat el seu gra d'arena en benefici del Mas i dels Masovers. Aquesta és una mostra del esperit de creació i innovació, que portem als nostres Gens.

Aigua, Llum. Música. Vida expressada de diferents formes.

Doncs any darrere any, el poble, tot i que en nombre d'habitants no ha crescut, si ho ha fet en qualitat de vida. Es evident que a fet un salt molt important en aquest aspecte que es percep caminant pels seus carrers, notan-se que les noves generacions sense canviar lo essencial, han incorporat nous elements especialment culturals que fan que el Mas sigui un referent a la Comarca.

Dit això, afeigeixo que ser el Pregoner de la Festa Major de Sant Marc és un honor que em fa molt feliç. per mi significa el retorn amb escreix de l'estima que jo sento pel poble.

Reordeu que les absències no vulguedes reforçen i idealitzen els anys passats i jo al Mas només en vaig viure tretze però vàren ser molt intensos, i d'ençà per lligams familiars i per estima no h deixat de vindre. Per tant el record del mesu orígens sempre m'ha acompanyat.

**Raimon en la seva famosa canço “*Jo vinc d'un silenci* “ diu:
“*qui perd els orígens perd identitat*”**

Doncs jo he sigut i soc fidel als meus orígens, i aixó a permés no perdre la identitat.

Vaig neixer al Mas, em sento masover , soc masover i el que quedi de mi un cop cremat,vull que voli des de l'esplanada que hi ha aprop de la Cova del Vidre.

La Festa Major de Mas de Barberans, en quant les celebracions litúrtiques gira al voltan de la figura del seu Sant Patró Sant Marc i del copatró Sant Gregori. Les Festes Majors sempre han girat al voltant dels patrons,

Marc és considerat per la tradició cristiana l'autor de l'evangeli que porta el seu nom. Ja que ell no va ser deixeble directe de Jesús, per la qual cosa va basar el seu relat -sempre segons la tradició- en els ensenyaments de Pedro.

Sembla que la seva família era la propietària de la casa on Jesús va celebrar l'últim sopar, on estaven els apòstols reunits el dia de Pentecosta quan van rebre l'Esperit Sant en forma de llengües de foc. Era un nen quan Jesús predicava i, probablement va ser un dels primers batejats per Sant Pere el dia de Pentecosta.

S'associa a Sant Marc amb el lleó perquè el seu evangeli comença parlant del desert, i el lleó era considerat el rei del desert i perquè el seu Evangeli comença parlant del riu Jordà i als seus voltants hi havia moltes feres, entre elles el lleó.

He de comentar que sempre m'he preguntat el perquè de la diferencia de tamany de la imatge de Sant Marc i la del lleó que l'acompanya al seu lloc de l'església parroquial. L'Església catòlica celebra la seva festa el 25 d'abril.

Els Fets de Sant Marc, un escrit de meitat del segle IV, refereixen que Sant Marcos va ser arrossegat pels carrers d'Alexandria, lligat amb cordes al coll. Després el van portar a la presó i l'endemà li van tornar a aplicar el mateix martiri fins que va morir. Després van seu cos a les flames, però els fidels van aconseguir treure-ho i evitar la seva destrucció.

Venècia

Al 828, les relíquies atribuïdes a Sant Marc van ser portades d'Alexandria per navegants italians, que les van traslladar a Venècia, on es conserven a la Basílica de Sant Marc, construïda expressament per albergar les seves restes. Els coptes creuen que el cap del sant va quedar a Alexandria. Cada any, en el dia 30 del mes de Babah, l'Església Copta commemora la consagració de l'església de Sant Marc, i l'aparició del cap del sant a l'església copta de Sant Marc, a Alexandria, on com dic es conservaria el seu cap.

Al Mas compartim , el Sant Patró Sant Marc amb molts pobles i ciutats d'arreu el mon.

Sant Marc és el patró de **Venècia** des de l'any 828, substituint a San Teodoro. La història explica que dos mercaders, Buono Tribuno dóna Malomocco i Rustico dóna Torcello van robar les relíquies de la seva tomba d'Alexandria a Egipte i les van amagar en una càrrega de carn de porc perquè els guàrdies musulmans no ho descobrissin. Quan van arribar a Venècia, el van donar al Dux.

Giustiniano Partecipazio que les col·locaria al castell. Immediatament es va començar a construir un santuari seguint el model de la basílica dels Dotze Apòstols de Constantinoble, la qual va ser consagrada l'any 832.

També Sant Marc Evangelista, és el sant patró de Sant Marc de **Nicaragua**.

La veritable història de com va arribar aquest sant a aquest poble ningú la sap en realitat. Alguns "historiadors" ho atribueixen al pare espanyol de cognom Osorio, que va arribar al poble al començament del segle 19, va tenir la premonició que anava a ocórrer un sisme de proporcions gegantines, per la qual cosa es va agenollar al lloc on ara es troba l'església exclamant: Sant Marc, salva'ns! i en virtut de no haver ocorregut el terratrèmol, el poble va ser dedicat al Evangelista. La llegenda narra que al començament del segle 19, una tarda, uns vilatans que llauraven la terra van baixar a portar aigua a les piles de Sapasmapa i es van trobar una imatge, que van portar al capellà del poble, el pare Cassià Camps, que va declarar que era Sant Marc Evangelista. D'aquesta manera, la primera església es va construir, dedicada a Sant Marc, al començament del segle 19.

El nostre Sant Patró Sant Marc dona nom a moltes Intitucions i també pobles La rel·lació es llargísima , per tant en nomenaré unes quantes

Universidad Nacional Mayor de San Marcos, primera universitat de Perú y la mes antiga d'América;

A tot els Paissos de Centre i Sudamerica i també Mexic i EEUU .

Edificis d'interes

Venecia

Basílica de San Marcos, temple católic **Campanar i Plaça de San Marcos**,

Florenca

Jardí de Sant Marcos

Altres països

Catedral de San Marcos de Arica, iglesia católica en Arica, Xile;

Castillo de San Marcos, en El Puerto de Santa María, Espanya

Joan Maragall l'any (1905) escribia:

“Sempre és bell començar. Totes les coses haurien d'ésser començades amb festes, perquè en tot començament hi ha quelcom del gran misteri del món.”

QUÈ ÉS LA FESTA?

La festa és una pràctica cívica, periòdica, cohesionadora, pública i col·lectiva, un trencament amb la rutina quotidiana, les conductes habituals dels ciutadans donen pas a formes de comportament col·lectiu sustentat pel ritual. La festa marca una pausa en el ritme del treball, es concep com a temps de gaudi i de repòs laboral, representa un canvi amb la quotidianitat on s'afavoreix el contacte humà i el repòs físic i psíquic. El mot festa va relacionat amb conceptes com veïnatge, comunitat, gresca, desmesura.

Totes les Festes Majors, al pas del temps han evolucionat incorporant actes nous.

A les Festes del Mas, l'exemple és palés. Hi han hagut sempre diversitat d'actes que han anat des dels bous, a competicions esportives com el futbol, ciclisme o tiro al plat , però de les que mes records m'han quedat son :

LA LITÚRGIA FESTIVA

LA GASTRONOMIA DE LES FESTES.

MÚSICA I BALL

LA LITÚRGIA FESTIVA

Els programes d'actes festius inclouen gairebé sempre un ritual, generalment lligat al camp religiós, aquest ritual serveix a la comunitat com a eina de comunicació simbòlica que suposa sempre algun tipus de sacralitat. El ritual posseeix sempre una cerimònia fixa on hi destaca la repetició, la severitat i un final tancat. El ritual transporta a l'individu vers una nova dimensió simbòlica i màgica.

Els primers records de la Festa Major del Mas estan molt lligats als actes religiosos, ja que jo vaig ser escolanet.

La trobada a la plaça de les masovers i masovers abans d'entrar a missa, era l'acte, l'esdeveniment que donava el tret de sortida a la Festa Major.

Tothom mudat lluïnt les seves millors gales que generalment havien estrenat el diumenge de Pasqua.

El tercer toc de campana, era l'avís que ja era hora d'entrar a la iglesia i honrar al Sant Patró Santa Marc.

Les dones als bancs de l'esquerra, els homes als de la dreta.

Per la missa major el toc es feia amb les dues campanes que havia al campanar; començava amb la “menuda” amb un toc seguit i persistent que era contestat pel to més greu, més fort de la “grossa”, i finalitzava amb el toc conjunt de les dues campanes convidant als feligresos a participar.

La Misa de Festa Major sempre estava oficiada apart de Mosen Daniel, per capellans dels voltants convidats, que feien que aquesta sigues més solemne, més lluida. Normalment un d'aquets capellans era l'encarregat de fer el “sermò” u homilia.

Al finalitzar la missa, sempre es comentava si aquest (el sermò) havia sigut igual o millor que el de l'anys anterior. Aixó volia dir que la Misa de Festa Major, tothom la recordava.

La missa era “cantada” i recordo d'una forma especial una veu que destacava per damunt de la de les “cantores”, la del tio Pere de la Cotanda, veu de baríton, forta , greu, ben timbrada, que arribava a tots els indrets de l'església. Sembla que l'estic veient i sentint: es situava a la dreta del cor, i sobre la barana col·locava un llibre molt gros escrit en llatí que anava llegint tal com anava cantant amb la seva veu tan potent.

Tambè estava acompanyat pel el tio Maso el Sariero pare de la Orondina,

Al finalitzar l'ofici religios sortia la processò amb una figura de Sant Marc sobre una peana que donava la volta al poble. Mentre, les campanes seguien tocant.

Entre els escolanets d'aquella época (Antonio de Coloquia, Jose M. de Sento i jo) es repartiem les tasques a fer, tocar les campanes o participar en la processó acompanyant als mossens.

Un altre record especial es el mossèn d'aquella época, d'una personalitat singular, però bé, això serà un altre dia.....

I d'aquí a fer el wermut a l'Unió, al Centro o al bar Sevilla. No recordo si van coincidir en el temps, però eren els llocs frequentats especialment el Centro ja que es feia el ball de mati.

LA GASTRONOMIA FESTIVA

A principis de segle XX Durant la festa major es convidaven als familiars i amics a dinar aquells plats que no eren habituals fora d'aquestes dates. La festa es caracteritza per l'abundància de menjar i de beure, les despeses fetes reforçaven els lligams entre la comunitat perquè el que has rebut avui demà també ho hauràs d'oferir, creant així una xarxa de interrelacions fomentada per Intercanvi social

Doncs si, aixó també pasaba aquí al poble. Bon menjar, bons dolços i una certa competència a veure quina casa tenia mes forasters convidats a la Festa.

Alguns records s'evaeixen, però les olors dels dolços (pastissos, suspiros, coc rapid...) els recordo perfectament , sembla que ara mateix els estigui ensumant.

Les dones uns dies abans de la Festa ja començaven a preparar els ingredients dels difrents pastissos que volien fer: Farina, oli, ous, mel. cabell d'angel, en funció del tipus de dolç .

Unes anaven al forn, altres treballaven els ingredients des de casa fins que tenien hora al forn de llenya per poder coure les seves delicateses.

Havia diferents forns, el d'Agustí de la muda, el d'Aurelio, el d'Antonio el Frare, el de Carlets que ara és de Damian, també el dels Malios i potser m'he deixat algun.

La tarde de bous, era una tarde festiva i gastronómica. Les families i amics s'apossentaven en els carros que formaven la plaça i treien de les paneres tot tipus de menjar i beure, especialment dolços.. Porrans de vi o mistela , botes que es deixaven apretar la panxa per rajar mes..... I tot i així esperant sopar al cap d'unes hores,

També el dolç concretament les peladilles tenien el seu protagonisme però ja a peu de plaça. La vaqueta confitera, era tota una institució.

Des de el palco d'autoritats es tiraven peladilles “al redondel” i els xiquet mes atrevits baixaven dels carros agafar-ne tantes com podien. Era el moment de soltar del corral alla vaqueta, que arranbava atemorida tot es que trobava per andevant.

Jo un any, com els toreros vinguts de fora es vestien a casa , els i vaig demanar una muleta . Mon pare em va advertir del risc però vaig voler torejar. Un cop al “ruedo” no em vaig entretindre a agafar peladilles, jo a lo meu , jo a torejar.

Li vaig ensenyar la muleta, a la vaqueta, ella no la va vore, em va vore a mi i em va revolcar, Una tosada al estomec i vaig quedar sentat en “el ruedo” amb la muleta per montera o sigui tot tapat. Mai mes ho he intentat.

MÚSICA I BALL

La música i el ball formen part indiscutible de l'activitat festiva i de la festa major. Les músiques festives tenen un gran valor social i les músiques pròpies prenen forma simbolitzant a la comunitat. L'experiència de la música en els actes festius és quelcom singular, íntim i identitari valors que només poden ser transmesos a través del cant sonor d'una música que sentim nostra.

Jo recordo tres llocs on s'havia fet ball per Sant Marc : El Mercat, El Centro, també a Sant Roc. Després d'uns anys, es va fer al Centro Republicà que ara és el Centre Civic .

El record mes clar és el del Centro del Racó. Alla el primer dia de Festa despres de missa, s'anava a fer el wermut i al primer ball de festa que era al mati.

Reecordo alguns dels noms dels conjunts, així com la fisonomia dels seus músics: Els Rosell i Mata habien repetit molts d'anys, l'orquestra Monte Caro que pujava de Roquetes també. Despres en el temps han sigut diversos conjunts ja amb un bon grup de músics formen orqresta els que han animat el ball i la Festa. Dic aixó perquè per la tarde es feia (i suposo que es fa) el concert.

El Centro a l'hora del concert s'omplia de gom a gom, doncs els que no eren balladors, aquesta part musical de la Festa els agradaba i omplia.

A la nit el ball esperat per totes les xiques i xics. La sala plena que ni hi cabia una agulla i s'arrancava l'orquestra amb el pasoble "Islas Canarias". Per acabar el ball de nit, sempre es feia amb un vals, normalment "Recuerdo florido"

El ball de rams, del fanalet, la piñata, el ball robat també dit de la granera (més d'un s'enprenyava) el ball que les xiques treien a ballar als xics. (principi de festejos)

Ja havia acabat la festa i la música del dia ? Doncs no, els xics tenein la bona costum de fer un recorregut pel poble cantan i parant-se a les cases on vivien les xiques que el hi agradaven.

Referent a la música, també habien anys en que pujava una rondalla i un cantador de jota que eren molt ben rebuts per la gent del poble.

Altres anys recordo haber escoltat al Tadeo i al Jesús amb la dolzaina i el tabal fen el recorregut per poble i engrescant a la gent, En el trancurs del temps , ja creada la banda del poble, s'encarregaba de fer l'acompanyament de les processons i els pasacalles. Eren els mes sacrificats doncs havien de matinar molt per fer el recurregut del pasacalles del mati.

ALTRES ACTES

Potser amb aquets tres apartats, ja és podria explicar com eren le Festes de Sant Marc del anys cinquanta i seixanta que jo vaig viure de ple.

Però La Festa com expressió viva de la evolució del poble en el trancurs del temps, també s'ha modificat.

Els organitzadors han sabut anar incoportant nous actes qauè han fet que la Festa sigui mes lluida. Per exemple proclamació de la Reina de les Festes i les Dames d'Honor, les carroçes amb les Manoles (aquí recordo a Genaro com gran animador)

La vespra a la plaça amb el sopar col·lectiu, el repartiment de pa amb oli.....

Els bous ja en plaça portatil, la varietat d'orquests de prestigi que fan que tothom trobi la seva música per ballar , Resumint una Festa en que tots troben el seu acte per poder-la gaudir.

Masovers estic orgullos de ser del Mas, i el merit el teniu vatros, que heu sapigut mantindre la flama de l'estima al poble. Una demostració (entre altres), es que viviu la Festa de Sant Marc intensament. Festa d'anyors i d'alegries, de ball, d'esbarjo però sobre tot de germanor.

Avui tots som masovers, els que teniu la sort de viureii tot l'any. i els que per circumtancies estem en altres indrets, però que sentim pesigolles a la panxa quan parlem del poble, i com no, tots els amics que venen de fora, que un cop ens coneixen es “converteixen” en uns masovers mes.

Gracies a totes i tots de tot cor, estic vivint un dia especial, inovidable.

Visca Sant Marc , visca Sant Gregori i visca la Festa.!!!